

sygn. akt VII U 1101/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

2 lutego 2023 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w następującym składzie:

Przewodniczący SSO Małgorzata Kosicka

po rozpoznaniu 2 lutego 2023 r. na posiedzeniu niejawnym w Warszawie

odwołania J. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W.

z 30 sierpnia 2022 r., znak (...)

o wypłatę emerytury

oddala odwołanie.

Sygn. akt VII U 1101/22

UZASADNIENIE

J. G. złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W. z 30 sierpnia 2022 r., znak (...) w przedmiocie zawieszenia wypłaty emerytury ze względu na prawo do emerytury wojskowej oraz wojskowej renty inwalidzkiej i błędne uznanie, że możliwa jest wypłata emerytury wyłącznie z jednego tytułu, tj. emerytura z ZUS albo emerytura wojskowa. W uzasadnieniu odwołujący podkreślił, że na podstawie wypracowanych lat i zaświadczenia o uprawnieniu do wojskowego zaopatrzenia emerytalnego posiada uprawnienia do emerytury wojskowej. Był również zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy, z którego to okresu odprowadzał składki na ubezpieczenie społeczne i przysługuje mu prawo do emerytury powszechnej z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Ponadto ubezpieczony prowadzi działalność gospodarczą. Wobec powyższego J. G. wniósł o zmianę decyzji o zawieszeniu wypłaty świadczenia emerytalnego z ZUS i wypłacenie emerytury z ZUS obok świadczeń emerytalnych wojskowych (odwołanie z 6 października 2022 r., k.3-4 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. i doręczenie odpisu sentencji prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie ze wskazaniem daty uprawomocnienia się tego orzeczenia. Organ rentowy wskazał, że 14 lipca 2022 r. ubezpieczony złożył wniosek o emeryturę, w którym zaznaczył, że ma przyznaną emeryturę z Wojskowego Biura Emerytalnego. Odwołujący się posiada uprawnienia do emerytury wojskowej przyznanej na podstawie przepisów ustawy z 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin. Zaskarżoną decyzją z 30 sierpnia 2022 r. Oddział przyznał ubezpieczonemu emeryturę w oparciu o przepisy ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Wypłata świadczenia została zawieszona, ponieważ ubezpieczony na moment wydania zaskarżonej decyzji, pobierał emeryturę z Wojskowego Biura Emerytalnego. W przedmiotowej sprawie odwołujący się rozpoczął wojskową służbę zawodową przed 1 stycznia 1999 r. Nie ma zatem możliwości łączenia emerytury powszechnej z emeryturą wojskową. W związku z wnioskiem z 28 września 2022 r. o zawieszeniu emerytury wojskowej, ubezpieczony od 1 października 2022 r. pobiera świadczenie z ZUS (odpowiedź na odwołanie z 26 października 2022 r., k.5-6 a.s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. G., urodzony (...), pełnił służbę w Ludowym Wojsku Polskim w okresie od 16 września 1976 r. do 31 sierpnia 1993 r. J. G. opłacał składki emerytalno-rentowe po zwolnieniu ze służby: od 1 września 1993 r. do 31 sierpnia 1999 r.; od 1 września 1999 r. do 30 kwietnia 2000 r.; od 1 maja 2000 r. do 10 czerwca 2001 r.; od 14 czerwca 2001 r. do 31 lipca 2002 r.; od 1 sierpnia 2002 r. do 12 lutego 2006 r.; od 17 lutego 2006 r. do 23 października 2008 r.; od 15 lutego 2010 r. do 12 października 2011 r.; od 19 października 2011 r. do 18 grudnia 2011 r.; od 24 grudnia 2011 r. do 1 marca 2012 r. Od 1 września 1998 r. do 30 kwietnia 2000 r. był zatrudniony w (...) S.A. Od 1 stycznia 2000 r. do 31 lipca 2002 r. był zatrudniony w (...) Spółka z o.o. Od 1 sierpnia 2002 r. do 23 października 2008 r. był zatrudniony w (...) sp. z o.o. Od 15 lutego 2010 r. do 31 marca 2012 r. był zatrudniony w (...) sp. z o.o. (odpowiedź na wniosek o udostępnianie danych osobowych z 20 lipca 2022 r.; świadectwo pracy z 28 kwietnia 2000 r., k.66; świadectwo pracy z 31 lipca 2002 r., k.65; świadectwo pracy z 23 października 2008 r., k.63; świadectwo pracy z 16 kwietnia 2012 r., k.61-akta J. G.).

Decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W. z 30 sierpnia 2022 r. przyznano J. G. emeryturę od 1 lipca 2022 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek (decyzja z 30 sierpnia 2022 r., k.15 a.r.).

Decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W. z 12 października 2022 r. podjęto wypłatę emerytury od 1 października 2022 r., tj. od miesiąca wskazanego we wniosku (decyzja z 12 października 2022 r., k.25 a.r.).

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy, w tym w aktach organu rentowego i aktach Wojskowego Biura Emerytalnego w W.. Treść wynikająca z dokumentów nie była kwestionowana przez strony postępowania, a zatem nie było podstaw, aby odmówić im waloru wiarygodności.

Sąd zważył, co następuje:

Rozpoznanie sprawy nastąpiło na posiedzeniu niejawnym – na podstawie art. 148¹ § 1 k.p.c., który przewiduje, że sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, gdy pozwany uznał powództwo lub gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, w tym również po wniesieniu zarzutów lub sprzeciwu od nakazu zapłaty albo sprzeciwu od wyroku zaocznego, sąd uzna – mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych – że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. W sprawie okoliczności istotne zostały wyjaśnione i ostatecznie ustalone poprzez dowody przeprowadzone na posiedzeniu niejawnym. Nie było więc potrzeby wyznaczania rozprawy, tym bardziej, że strony o to nie wnosiły. W tych okolicznościach sąd na podstawie powołanego przepisu ocenił, że wyznaczenie rozprawy nie jest konieczne, co w konsekwencji pozwoliło na rozpoznanie sprawy i wydanie rozstrzygnięcia na posiedzeniu niejawnym.

Odwołanie J. G. od decyzji Zakładu (...) (...) Oddziału w W. z 30 sierpnia 2022 r., znak (...) sąd uznał za nieuzasadnione.

Sąd miał na uwadze, że zaskarżoną decyzją organ rentowy zawiesił wypłatę świadczenia z uwagi zbiegu prawa do więcej niż jednego świadczenia z uwagi na pobieranie emerytury przyznanej ubezpieczonemu przez Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. Spór koncentrował się więc wokół rozważenia, czy ubezpieczony powinien mieć prawo do wypłaty zawieszony emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w sytuacji zbiegu tego świadczenia z emeryturą policyjną.

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 504), świadczenia na warunkach i w wysokości określonych w ustawie przysługują również żołnierzom zawodowym oraz funkcjonariuszom Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, (...) Marszałkowskiej, Biura Ochrony Rządu, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celnej, Służby Celno - Skarbowej i Służby Więziennej, jeżeli nie spełniają oni warunków do nabycia prawa lub utracili prawo do świadczeń określonych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym tych osób, oraz członkom rodzin pozostałym po tych osobach.

Zgodnie z treścią art. 12 ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, (...)Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin w brzmieniu obowiązującym w dniu wydania przez organ emerytalno-rentowy zaskarżonej decyzji (Dz. U. z 2020 r., poz. 723) emerytura policyjna przysługiwała funkcjonariuszowi zwolnionemu ze służby, który w dniu zwolnienia posiadał 15 lat służby w Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, Straży Granicznej, Biurze Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służbie Celnej, Służbie C.-Skarbowej lub w Służbie Więziennej z wyjątkiem funkcjonariusza, który ma ustalone prawo do emerytury określonej w ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obliczonej z uwzględnieniem okresów służby i okresów z nią równorzędnych.

W tym miejscu należy zaś wskazać, że zgodnie z § 14 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 18 października 2004 r. w sprawie trybu postępowania i właściwości organu w zakresie zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu i Państwowej Straży Pożarnej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2015 r., poz. 1148 z późn. zm.), środkiem dowodowym datę i podstawę zwolnienia ze służby oraz okres służby jest zaświadczenie o przebiegu służby, sporządzone na podstawie akt osobowych funkcjonariusza, wystawione przez właściwe organy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu lub Państwowej Straży Pożarnej. Z kolei zgodnie z § 15 ww. rozporządzenia, okresy służby zaliczane do wysługi emerytalnej ustala się na podstawie zaświadczeń o przebiegu służby funkcjonariusza.

Organ rentowy odmówił podjęcia wypłaty odwołującemu świadczenia z ubezpieczeń społecznych z powodu zbiegu prawa do więcej niż jednego świadczenia. Emerytura z FUS skarżącego została wyliczona wyłącznie za okres od 1 lutego 1997 r. do 31 października 2009 r.

Pobieranie zbiegających się świadczeń emerytalnych i rentowych, w tym emerytury nabywanej z powszechnego ubezpieczenia społecznego oraz emerytury policyjnej przyznawanej w oparciu o przepisy ustawy zaopatrzeniowej, jest objęte regulacją art. 95 ust. 1 ustawy emerytalnej, który wprowadza regułę pobierania jednego świadczenia. Z tego wynika, że w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty uregulowanych w ustawie emerytalnej z prawem do świadczeń przewidzianych w odrębnych przepisach z zakresu zabezpieczenia społecznego, niezależnie od ich ubezpieczeniowego czy też zaopatrzeniowego charakteru, obowiązuje ogólna zasada wypłaty jednego świadczenia. Z treści art. 95 ust. 1 i ust. 2 ustawy emerytalnej wynika niebudząca wątpliwości zasada prawa ubezpieczeniowego, zakładająca prawo do pobierania jednego świadczenia (wyższego lub wybranego przez uprawnionego) w sytuacji tzw. zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w tej ustawie, jak również w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty określonych w ustawie emerytalnej z prawem do świadczeń przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym, między innymi funkcjonariuszy Służby Celnej. Reguła pobierania jednego świadczenia emerytalno-rentowego znalazła swoje odzwierciedlenie również w art. 7 ustawy z 18 lutego 1994 r. funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2020 r., poz. 723), zwanej dalej „ustawą zaopatrzeniową”, który to przepis stanowi, że w przypadku zbiegu prawa do emerytury lub renty przewidzianych w tejże ustawie zaopatrzeniowej z prawem do emerytury lub renty określonym w odrębnych przepisach wypłaca się świadczenie wyższe lub wybrane przez osobę uprawnioną, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej. Przywołane powyżej unormowania, zarówno art. 95 ustawy emerytalnej, jak i art. 7 ustawy zaopatrzeniowej wykluczają zatem możliwość wypłaty zbiegających się świadczeń wojskowych ze świadczeniami z ubezpieczeń powszechnych, poza wskazanymi przez ustawodawcę wyjątkowymi sytuacjami. Zasada pobierania jednego świadczenia doznaje wyjątku, między innymi w art. 96 ust. 1 ustawy emerytalnej, który w punkcie 1 odnosi się do renty inwalidy wojennego i wojskowego, którego niezdolność do pracy pozostaje w związku

ze służbą wojskową, w punkcie 2 dotyczy prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej pobytem w miejscach, o których mowa w art. 3 i 4 ust. 1 ustawy z 24 stycznia 1991 r. o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2020 r., poz. 517); natomiast w punkcie 3 odnosi się do prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy, wypadkiem w drodze do pracy lub z pracy lub chorobą zawodową, co znajduje rozwinięcie w art. 26 ust. 1 ustawy z 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1205). Z kolei wyjątek od ogólnych zasad wypłacania jednego świadczenia, wynikający z art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej, dotyczy przypadku emerytur policyjnych obliczonych na podstawie art. 15a, art. 15d lub art. 18e ustawy zaopatrzeniowej, to jest emerytury funkcjonariusza, który został powołany do służby Celnej po raz pierwszy po dniu 1 stycznia 1999 r., a także emerytury funkcjonariusza, który został powołany do służby Celnej po raz pierwszy po dniu 14 września 1999 r. Przywołane powyżej unormowania, zarówno w art. 95 ustawy emerytalnej, jak i w art. 7 ustawy zaopatrzeniowej wykluczają możliwość wypłaty zbiegających się świadczeń wojskowych ze świadczeniami z ubezpieczeń powszechnych, poza wskazanymi wyżej wyjątkowymi sytuacjami. Zagadnienie związane z prawem do pobierania jednego ze zbiegających się świadczeń emerytalno-rentowych zostało omówione w orzecznictwie Sądu Najwyższego, między innymi w wyrokach z 4 grudnia 2013 r. (II UK 223/13), z 8 maja 2012 r. (II UK 237/11) oraz z 24 maja 2012 r. (II UK 261/11), Sąd Najwyższy opowiedział się przeciwko możliwości jednoczesnego pobierania świadczenia wypłacanego z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz z zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin. Natomiast w innych orzeczeniach, a w szczególności z 24 stycznia 2019 r. (I UK 426/17), że o zastosowaniu wyjątku od zasady wypłacania jednego świadczenia decyduje brak możliwości obliczenia emerytury wojskowej przy uwzględnieniu „cywilnego” stażu emerytalnego, a nie data przyjęcia żołnierza zawodowego do służby wojskowej. Powyższe znajduje zastosowanie w przypadkach pozostałych uprawnionych, o których mowa w ustawie zaopatrzeniowej, czyli także funkcjonariuszy Służby Celnej. Ostatecznie, rozstrzygając różne poglądy prezentowane w orzecznictwie, Sąd Najwyższy podjął uchwałę w składzie 7 sędziów z 15 grudnia 2021 r. (III UZP 7/21). Sąd Najwyższy w składzie zwykłym, postanowieniem z 22 września 2021 r., III UZP 5/21, wydanym na podstawie art. 390 § 1 zdanie drugie k.p.c., przekazał do rozstrzygnięcia powiększonemu składowi Sądu Najwyższemu przedstawione mu uprzednio przez Sąd Apelacyjny następujące zagadnienie prawne: czy ubezpieczonemu, urodzonemu po 31 grudnia 1948 r., który pozostawał w zawodowej służbie wojskowej przed 2 stycznia 1999 r. i pobiera emeryturę wojskową wynoszącą 75% podstawy jej wymiaru bez doliczenia okresów składkowych poprzedzających zawodową służbę wojskową, jak i przypadających po zakończeniu tej służby, może być wypłacana jednocześnie emerytura z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przysługująca z tytułu powyższych okresów składkowych (art. 7 ustawy zaopatrzeniowej w związku z art. 95 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej).

Występująca w dotychczasowym orzecznictwie kontrowersja wywołująca rozbieżność, a w konsekwencji powodująca poważne wątpliwości i kreująca to zagadnienie prawne nie dotyczyła wykładni całego art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej, ale użytego w tym przepisie zwrotu – „emerytura (...) obliczona według zasad określonych w art. 15a albo art. 18e ustawy zaopatrzeniowej”, który określa wyjątki od niewątpliwie obowiązującej w polskim prawie zabezpieczenia społecznego zasady prawa do jednego świadczenia z tytułu tego samego ryzyka, zwanej też zasadą nie kumulacji świadczeń. W ocenie Sądu Najwyższego w powiększonym składzie, wykładnia będącego przedmiotem analizy zwrotu, dokonywana z uwzględnieniem reguł gramatycznych, musi prowadzić do wniosku, że uprawnione jest zarówno przyjęcie, że w art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej chodzi wyłącznie o odesłanie do zasad, a więc jedynie do sposobów obliczenia emerytury wojskowej określonych w art. 15a i art. 18e ustawy zaopatrzeniowej (wyrok Sądu Najwyższego z 24 stycznia 2019 r., I UK 426/17), jak i uznanie, że owe zasady nie mogą abstrahować od dwóch odrębnych kręgów adresatów owych zasad, gdyż są one odnoszone tylko do nich, skoro unormowane w powołanych przepisach zasady obliczenia emerytur wojskowych dotyczą jedynie „żołnierzy powołanych do zawodowej służby wojskowej po raz pierwszy po dniu 1 stycznia 1999 r.” oraz „żołnierzy powołanych do zawodowej służby wojskowej po raz pierwszy po dniu 31 grudnia 2012 r.” (wyrok Sądu Najwyższego z 4 grudnia 2013 r., II UK 223/13), natomiast z całą pewnością nie żołnierzy, którzy pozostawali w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r., gdyż zasady obliczania przysługującej im emerytury wojskowej określają art. 14 i art. 15 ustawy zaopatrzeniowej, przewidujące między innymi możliwość doliczenia do wysługi emerytalnej okresów „stażu cywilnego”. To drugie stanowisko bez wątpienia zyskuje wsparcie w wykładni gramatycznej kontekstowej nakazującej odwołanie się do tekstu, którego część stanowi zwrot podlegający

interpretacji (kontekstu), a zatem każe uwzględniać także miejsce, w którym ustawodawca ów zwrot umieścił. W świetle uregulowań zawartych w powołanych przepisach wspólnym mianownikiem dla wszystkich wymienionych grup żołnierzy zawodowych jest tylko maksymalna i minimalna kwota emerytury, która nie może przekroczyć 75% podstawy jej wymiaru (art. 18 ust. 1 oraz art. 18h ust. 1), a także nie może być niższa od kwoty najniższej emerytury (art. 18 ust. 2 i 3 oraz art. 18h ust. 2), ale już nie przyjęte w nich reguły obliczania emerytury. Przechodząc do wykładni systemowej użytego w art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej zwrotu „z wyjątkiem przypadku, gdy emerytura wojskowa (...) została obliczona według zasad określonych w art. 15a albo 18e ustawy (zaopatrzeniowej)...”, Sąd Najwyższy jest zdania, że daje on podstawę do przyjęcia, iż ów wyjątek należy interpretować nie tylko przedmiotowo, to znaczy wyłącznie przez pryzmat zasad obliczania emerytury wojskowej wynikających z art. 15a albo 18e ustawy zaopatrzeniowej, ale także podmiotowo, co oznacza konieczność wzięcia pod uwagę adresatów tych przepisów. To dla nich ustawodawca wprowadził bowiem (na przyszłość) możliwość równoczesnego pobierania emerytury wojskowej i emerytury powszechnej, odbierając im równocześnie prawo do wzrostu emerytury wojskowej z tytułu doliczenia stażu „cywilnego” i pozostawiając jednak taką samą możliwość (prawo wyboru) także dla żołnierzy powołanych do służby przed dniem 2 stycznia 1999 r., po spełnieniu (poczynając od 1 stycznia 2025 r.) przesłanek określonych w art. 18i ustawy zaopatrzeniowej.

W ocenie Sądu Najwyższego projektodawca nie zakładał możliwości kumulacyjnego pobierania świadczeń z obu systemów. Przyjął bowiem, a założenie to zostało następnie w pełni zaakceptowane i zrealizowane w toku procesu legislacyjnego, że w każdym przypadku osoba uprawniona do emerytury wojskowej oraz emerytury powszechnej, która pozostawała w zawodowej służbie wojskowej 1 stycznia 1999 r. musi dokonać wyboru świadczenia, które ma być jej wypłacane, również wtedy, gdy wysokość emerytury wojskowej została obliczona wyłącznie na podstawie okresów tej służby, bez „uzupełnienia” jej o zwiększenie wynikające z przebytych okresów składkowych i nieskładkowych. Sąd Najwyższy zauważył również, że wyjątki od zasady nie kumulacji świadczeń przewidziane w ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz z ustawie o emeryturach kapitałowych wykładane systemowo nie mogą być pomocne przy rozstrzygnięciu przedstawionego zagadnienia prawnego, o tyle ich wykładnia funkcjonalna (celowościowa) potwierdza, że użyty w art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej zwrot „z wyjątkiem przypadku, gdy emerytura wojskowa (...) została obliczona według zasad określonych w art. 15a albo 18e ustawy (zaopatrzeniowej)...” oznacza jego zastosowanie wyłącznie w odniesieniu do żołnierzy wymienionych w tych przepisach. Jeśli bowiem emeryt korzysta ze wzrostu emerytury wojskowej z tytułu „cywilnej” wysługi emerytalnej, to oznacza, że zostaje zachowana zasada wzajemności składki i świadczeń w rozumieniu funkcjonującym w polskim systemie ubezpieczenia społecznego nawet wtedy, gdy włożony wkład nie jest wprost proporcjonalny do korzyści, jaką przynosi zwiększenie emerytury. Przejście w obecnie obowiązującym modelu zabezpieczenia społecznego z dotychczasowego systemu „zdefiniowanego świadczenia” na system „zdefiniowanej składki”, który wyraża się w daleko idącej proporcjonalności między wniesionym wkładem a wysokością świadczenia istotnie ograniczył zasadę solidarności wspólnoty ryzyka w tym znaczeniu, że nie występuje obecnie mechanizm umożliwiający rozdział środków do osób, które krócej i mniej partycypowały w finansowaniu swojego ubezpieczenia emerytalnego.

Sąd Najwyższy odniósł się również do zasad i praw konstytucyjnych, które w ocenie wielu ubezpieczonych były łamane przy wydawaniu niekorzystnych dla nich decyzji. Tymczasem należy w jego ocenie przede wszystkim podzielić stanowisko wyrażone w przytaczanym już wyroku Sądu Najwyższego z 24 stycznia 2019 r. (I UK 426/17), zgodnie z którym dla analizy ukształtowanego w art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej zbiegu świadczeń nie ma znaczenia art. 67 ust. 1 Konstytucji RP, gdyż w odniesieniu do wynikającego z tego przepisu prawa do zabezpieczenia społecznego ustawodawca dysponuje dużą swobodą, co potwierdza powołane w wymienionym wyroku orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego.

W konsekwencji Sąd Najwyższy uznał, że przyjęcie założenia, zgodnie z którym dyferencjacja uprawnień żołnierzy w zakresie prawa do wypłaty świadczeń emerytalnych w zbiegu jest związana wyłącznie z datą powołania ich do służby wojskowej (przed i po 1 stycznia 1999 r.) i stanowi jej konsekwencję, oznaczałoby ich nierówne traktowanie. Opisane dwie grupy żołnierzy były objęte w okresie odbywania tej służby różnymi systemami emerytalnymi, co data powołania ich do służby jedynie ilustruje. Okoliczność polegająca na wprowadzeniu od 1 stycznia 1999 r. systemu

„zdefiniowanej składki” w miejsce systemu „zdefiniowanego świadczenia” i związane z tym istotne różnice w zakresie unormowania sposobu opłacania składek na powszechne ubezpieczenie społeczne przez żołnierzy powołanych do służby do 1 stycznia 1999 r., jak i po tym dniu, nie może zaś pozostać bez znaczenia dla ustalania zakresu podmiotów, którym przysługuje równe traktowanie. Celem oraz treścią wprowadzonego przez ustawodawcę zróżnicowania jest „wpasowanie” żołnierzy pozbawionych prawa do wzrostu emerytury wojskowej z tytułu doliczenia „stażu cywilnego” w nowy system ubezpieczeń społecznych bazujący na zdefiniowanej składce, która w dużym stopniu oznacza realizację zasady wzajemności składki i prawa do świadczenia oraz abstrahuje od solidarnościowego charakteru świadczeń zabezpieczeniowych. Po drugie, moment wprowadzenia omawianej dyferencjacji wskazuje na związenie jej z przyjętym w ustawie emerytalnej procesem stopniowego wygaszania dotychczasowych uprawnień emerytalnych na rzecz jednolitego i powszechnego systemu. Proces ten jest zaś w pełni akceptowany zarówno w orzecznictwie, jak i w doktrynie prawa ubezpieczeń społecznych (wyroki Trybunału Konstytucyjnego z: 22 czerwca 1999 r., K. 5/99, OTK ZU 1999 Nr 5, poz. 100, 4 stycznia 2000 r., K. 18/99, OTK ZU 2000 Nr 1, poz. 1 i K. 1/00, OTK 2000 Nr 6, poz. 185 oraz wyroki Sądu Najwyższego z 16 czerwca 2011 r., III UK 217/10 i z 26 kwietnia 2016 r., I UK 151/15). Po trzecie, wspomniana dyferencjacja ma charakter proporcjonalny, gdyż bilansuje ją omówiona wcześniej regulacja art. 18i ustawy zaopatrzeniowej. Po czwarte, trudne do pogodzenia z zasadami sprawiedliwości społecznej byłoby postawienie jednych żołnierzy powołanych do służby przed 2 stycznia 1999 r. w sytuacji lepszej (a przez to nierównej) od takich samych żołnierzy, którym wzrost emerytury wojskowej z tytułu uwzględnienia samych okresów służby pozwalałby na uzyskanie tego świadczenia w wysokości tylko nieznacznie niższej niż 75% podstawy wymiaru (na przykład 74%).

Odpowiadając na zadane pytanie Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że ubezpieczonemu, który pozostawał w zawodowej służbie wojskowej przed 2 stycznia 1999 r. i pobiera emeryturę wojskową wynoszącą 75% podstawy jej wymiaru obliczoną bez uwzględnienia okresów składkowych i nieskładkowych, z tytułu których jest uprawniony również do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wypłaca się jedno z tych świadczeń - wyższe lub wybrane przez niego. Sąd Okręgowy w przedmiotowej sprawie, uwzględniając pogląd zaprezentowany w w/w uchwale oraz dokonując wykładni językowej i systemowej przedstawionych powyżej regulacji prawnych, przyjął, że odwołujący, choć nabył prawo do emerytury wojskowej, jak również emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu ukończenia powszechnego wieku emerytalnego, to jest uprawniony do pobierania jednego z tych świadczeń.

Sąd, uwzględniając pogląd zaprezentowany we ww. uchwale oraz dokonując wykładni językowej i systemowej przedstawionych powyżej regulacji prawnych, przyjął, że J. G., że nabył prawo do emerytury policyjnej, jak również emerytury z FUS z tytułu ukończenia powszechnego wieku emerytalnego, to jest uprawniony do pobierania tylko jednego z tych świadczeń. W przedmiotowej sprawie nie zostały spełnione przesłanki umożliwiające odstępianie od ogólnej zasady wypłacania jednego świadczenia. W ocenie sądu, nie znajduje w sprawie zastosowania przepis art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej. Przedstawione przepisy prawa odnoszące się do wyjątków od reguły wypłacania jednego świadczenia jako regulacje szczególne podlegają wykładni ścisłej, a ich rozszerzająca interpretacja jest niedopuszczalna.

Mając powyższe na uwadze, sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł, jak w sentencji wyroku.